

Pædagogisk Assistent

EUX

SOSU NORD

Oplæringskompendium

juni 2024

Indholdsfortegnelse

Generel information i forhold til oplæringen	3
Emner til forventningssamtale	3
Besøg på oplæringsstedet	3
FVU- Undervisning	4
Specialpædagogisk støtte (Studiestøttegiver/SPS)	4
Oplæring i udlandet.....	4
Skole-oplæringsplan for EUX elever.....	4
Indkald under oplæring.....	5
Vejledning.....	5
Opgave i oplæring	5
Oplæringsbesøg	5
Forberedelse til oplæringen	5
Evaluering af oplæringsperioden	5
Kursus til oplæringsvejleder	6
Arbejdstid, studietid og vejledning.....	6
Mål.....	6
Niveauer	6
Begynderniveau	6
Rutineret niveau.....	6
Avanceret niveau	6
Oplæringsmål	7
Hjælpespørgsmål til oplæringsmål.....	8

Generel information i forhold til oplæringen

Til den første vejledning, bør vejleder og elev afstemme forventninger.

Fokus er derfor: Hvordan er det at gå på arbejde, hvad indebærer det? Forventningssamtalen skal foretages inden for de første dage efter elevens opstart i oplæring.

Emner til forventningssamtale

- Hvilke værdier har institutionen?
- Hvordan afspejler værdierne sig i institutionens daglige arbejde?
- Hvordan er vejledningen struktureret?
- Hvilke forventninger har oplæringsinstitutionen til eleven?
- Hvilke mødetider har eleven?
- Arbejdstid – studietimer pr. uge mm.?
- Ferie- fridage - hvad er reglerne for dette?
- Studietid – Er der afsat tid til at eleven kan fordybe sig i fagligt stof i arbejdstiden?
- Må eleven arbejde alene?
- Institutionens politikker om: Rygning, mobiltelefon, påklædning, frokost - skal eleven have madpakke med?
- Pauser
- Sygemelding -hvordan gør man?
- Særlige omstændigheder, som oplæringsinstitutionen skal tage hensyn til – evt. ordblindhed, evt. specialpædagogisk støtte? (SPS)
- Hvordan kan eleven få mulighed for at stille spørgsmål, hvis der er noget, han er i tvivl om?

Besøg på oplæringsstedet

Forud for oplæringsperioden aftaler elev i samarbejde med oplæringsvejleder et besøg på oplæringsstedet. Formålet med besøget er, at elev og oplæringssted kan få hilst på hinanden, og at eleven kan få indblik i sit kommende oplæringssted, herunder rundvisning og information om dagligdagen på stedet. Først når eleven starter sin oplæring, tages der fat på arbejdet med oplæringsmål mm.

Det skal så vidt muligt tilstræbes, at dette besøg ligger uden for elevens skoletid.

FVU- Undervisning

Hvis en elev skal til FVU-undervisning under sit oplæringsforløb, skal oplæringsinstitutionen være gjort opmærksom på dette. Dette skal være klarlagt ved forventningssamtalen før oplæringsstart, så oplæringsinstitutionen kan planlægge ud fra dette i god tid.

Læsevejlederen er i samarbejde med eleven tovholder på denne formidling til oplæringsinstitutionen.

Specialpædagogisk støtte (Studiestøttegiver/SPS)

Eleven aftaler med Studiestøttegiver, om timerne skal læses på skolen eller i oplæringen. Timerne kan enten læses af Studiestøttegiver eller oplæringsvejlederen eller en kombination mellem disse. Hvis timerne skal læses af oplæringsinstitutionen, kræver det, at der er en vejleder, der føler sig klar på opgaven. Den enkelte vejleder aftaler med institutionen om timerne skal aflønnes til vejlederen (som ekstra tid), eller om pengene udbetales til institutionen, som så har mulighed for at købe vikar ind.

Hvis timerne skal læses i oplæring, tilbyder Studiestøttegiver at deltage i formødet med oplæringsinstitutionen og eleven.

Hvis der er spørgsmål til SPS, kan der rettes henvendelse til skolens SPS-kordinator eller elevens Studiestøttegiver.

Oplæring i udlandet

Når elever vælger oplæring i udlandet, som en del af deres oplæringsperiode, deles oplæringsperioden mellem udlandsoplæring og deres ordinære oplæringssted. Fordelingen er typisk 2 mdr. i udlandet og den resterende tid i den ordinære oplæring.

Vejleder i den ordinære oplæringsinstitution er vejleder i HELE oplæringsperioden og dermed også, mens eleven er i udlandet.

Det skal aftales mellem elev og vejleder, hvordan de skal koordinere vejledning og kontakt under udlandsopholdet. Eleven skal kontakte oplæringsinstitutionen før afrejse og sørge for kontakt til vejleder.

Skole-oplæringsplan for EUX elever

Skole/oplæring	Uger
Oplæring 0	3
Skoleperiode 1	20
Oplæring 1	27
Skoleperiode 2	20
Oplæring 2	28
Skoleperiode 3	21
Skoleperiode 4	21

Indkald under oplæring

I løbet af 1. og 2. oplæring arrangerer skolen et indkald, hvor eleven møder på skolen. Disse dage udgør en arbejdsdag for eleven. Skolen meddeler allerede ved oplæringsperiodens start, dato for indkald, så eleven kan frigøres fra oplæringsstedets vagtplan.

Skolen programsætter dagene, hvor der arbejdes med oplæringsmålene.

Vejledning

Eleven laver en dagsorden til hver vejledning.

Eleven skal i sin vejledning arbejde med oplæringsmålene. (Mål og hjælpespørgsmål findes fra s. 7)

Opgave i oplæring

Oplæring 0: Ingen opgave

Oplæring 1 og 2: Refleksionsopgaver, som skal arbejdes med løbende til vejledning.

Oplæringsbesøg

I hver af oplæringerne 1 og 2 vil der være 1 oplæringsbesøg fra skolen, hvor elev, oplæringsvejleder og skolen drøfter elevens faglige udvikling og trivsel. Besøget varer ca. 45 minutter. Skolen informerer om dato for oplæringsbesøg i god tid inden besøget.

Hvis der opstår spørgsmål eller tvivl om elevens mulighed for at nå oplæringsmålene, skal oplæringsstedet rette henvendelse til skolens lærepladskonsulent og ansættende myndighed hurtigst muligt, med henblik på at afholde en vejledende samtale.

Lærepladskonsulenterne kontaktes via mailen laerepladskonsulenter@sosunord.dk eller på tlf. 72 21 81 00.

Forberedelse til oplæringen

Eleverne forberedes til oplæring fra skolens side.

Herunder drøftes emner som "At være ansat", oplæringsmål, forventninger, oplæringsopgaver, gennemgang af oplæringskompendie mv.

Evalueringsperiode af oplæringsperioden

Før afslutning af oplæringsperioderne evalueres oplæringsmålene og der udfyldes en erklæring, der drøftes med eleven og sendes til skolen, senest 1 uge før oplæringsperiodens ophør.

Erklæringen kan findes på: [Pædagogisk assistent - Alt om oplæring | SEVU](#)

Oplæringsstedet skal sende erklæringen til sosunord@sosunord.dk

Kursus til oplæringsvejleder

Der udbydes kursus til oplæringsvejleder og et træf for oplæringsvejledere på SOSU Nord. Information om dette kan findes på www.sosunord.dk

Arbejdstid, studietid og vejledning

Eleven er ansat 37 timer pr. uge (gennemsnitligt). De 37 timer dækker over alt arbejde vedrørende oplæringen (inklusive forberedelse af pædagogiske aktiviteter, vejledning, møder mv.).

Det er op til den enkelte ansættende kommune at afgøre, hvordan eleverne skal have "studietid" altså tid, hvor eleven ikke indgår i oplæringsstedets arbejdsplan. Indholdet i studietiden samt strukturen på studietid planlægges i samarbejde mellem elev og vejleder. Studietiden kan f.eks. anvendes til at læse relevant faglitteratur, til refleksion, til forberedelse til vejledning, vejledning og møder.

Det er vigtigt, at oplæringsstedet italesætter og informerer eleven om, hvordan vejledningen praktiseres i den enkelte institution.

Dette sker i forventningssamtalen og i løbende dialog.

Mål

Eleven skal opfylde en række mål for at bestå sit oplæringsforløb.

På Pædagogisk Assistent uddannelse EUX er oplæringsmålene udformet og fastlagt af SEVU (Sekretariatet for erhvervsrettede velfærdsuddannelser)

Niveauer

Begynderniveau

Eleven kan løse en opgave og udføre en aktivitet i en kendt situation eller ud fra en kendt problemløsning, eller kan udføre en mere kompliceret aktivitet under vejledning.

På dette niveau lægges der vægt på personlige kompetencer til at sætte sig ind i uddannelsens fundamentale kundskabs- og færdigheds områder og kompetence til at udvikle ansvarlighed og grundlag for fortsat læring. Dette kan blandt andet ske ved hjælp af iagttagelser og følgeordning. På begynderniveauet grundlægges ligeledes selvstændighed i opgaveløsning.

Rutineret niveau

Eleven kan planlægge og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem i en rutinemæssig eller kendt situation og omgivelse alene og i samarbejde med andre. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at sætte sig ind i mere komplicerede problemløsninger og til at kommunikere med andre om løsning heraf. Yderligere lægges vægt på fleksibilitet og omstillingsevne.

Avanceret niveau

Eleven kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem - også i ikke-rutine-situationer, alene eller i samarbejde med andre under hensyn til opgavens art. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet.

Oplæringsmål

Mål 1:

Eleven kan selvstændigt og sammen med andre varetage de pædagogiske opgaver med forståelse for lovgivningen på det konkrete oplæringssted og de politiske målsætninger for området.

Mål 2:

Eleven kan anvende pædagogiske observationer til at planlægge, tilpasse og fagligt begrunde pædagogiske aktiviteter.

Mål 3:

Eleven kan igangsætte pædagogiske aktiviteter, der har fokus på målgruppens sproglige udvikling.

Mål 4:

Eleven kan igangsætte leg og aktiviteter, der medtænker køn, inkluderende processer og fællesskaber.

Mål 5:

Eleven kan understøtte målgruppens kompetencer til at etablere venskaber og indgå i relationer.

Mål 6:

Eleven kan selvstændigt gennemføre pædagogiske observationer for at understøtte målgruppens trivsel, robusthed og kendskab til sig selv.

Mål 7:

Eleven kan selvstændigt varetage pædagogiske omsorgsopgaver ud fra en empatisk og faglig professionel tilgang, hvor der arbejdes med at forstå målgruppens signaler og behov.

Mål 8:

Eleven kan igangsætte og motivere til pædagogiske aktiviteter, der skaber engagement og glæde ved fysisk aktivitet og bevægelse.

Mål 9:

Eleven kan anvende ude liv og naturen til at iværksætte pædagogiske aktiviteter, der lærer målgruppen om naturfænomener og bæredygtighed.

Mål 10:

Eleven kan selvstændigt følge hygiejniske retningslinjer og tage initiativ til handling, der forebygger infektion i institutioner.

Mål 11:

Eleven kan selvstændigt og i samarbejde med andre skabe rammer for det pædagogiske måltid og igangsætte samtaler om kultur, sunde valg og livskvalitet.

Mål 12:

Eleven kan igangsætte musiske, æstetiske og kulturelle aktiviteter med fokus på indtryk, oplevelser, dannelse, følelser og kropslige sansninger.

Mål 13:

Eleven kan anvende sociale og digitale medier som redskab i pædagogiske aktiviteter

Mål 14:

Eleven kan anvende velfærdsteknologi på oplæringsstedet.

Mål 15:

Eleven kan deltage aktivt i faglige drøftelser, i evaluering og dokumentation af pædagogiske aktiviteter, i det daglige arbejde, til møder og ved vejledning samt i samarbejdet med øvrige fagprofessionelle.

Mål 16:

Eleven kan selvstændigt arbejde med egen rolle og ansvar i forhold til fysiske og psykiske arbejdsbelastninger, herunder ergonomi, konflikthåndtering, samarbejde og arbejdsmiljø.

Mål 17:

Eleven kan anvende målrettet kommunikation i dialog med målgruppen, målgruppens forældre og pårørende og kolleger.

Mål 18:

Eleven kan arbejde med etiske, daglige dilemmaer og reflektere over egen fagprofessionelle rolle i sin pædagogiske praksis.

Hjælpe spørgsmål til oplæringsmål

Disse hjælpe spørgsmål er nogle man *kan* anvende i arbejdet med oplæringsmålene og drøftelsen heraf.

Mål 1:

- Hvad forstår du ved tavshedspligt?
- Hvad forstår du ved oplysningspligt?
- Hvad forstår du ved underretningspligt?
- Kan du nævne situationer, hvor de tre ovennævnte pligter har betydning i praksis?
- Hvad forstår du ved begreberne selvbestemmelse og magtanvendelse?
- I hvilke situationer kan magtanvendelse være nødvendig i praksis?
- Hvordan kan du være med til at respektere selvbestemmelse og i praksis?

Mål 2:

- Hvad forstår du ved pædagogiske observationsmetoder?
- Hvilke metoder anvendes på dit oplæringssted?

- Hvordan kan du anvende din viden om pædagogiske observationsmetoder i spil i din praksis?
- Hvad er formålet med pædagogiske observationer?

Mål 3:

- Hvad forstår du ved sproglig udvikling?
- Hvilke aktiviteter vil du lave i oplæringen med henblik på at understøtte, stimulere og udvikle målgruppens sproglige udvikling?
- Hvilke midler/materialer tænker du anvendt hertil?
- Hvordan vil du gøre det? Beskriv kort, hvad du vil gøre.
- Hvad er grunden til, at du vil gøre det på denne måde? Begrund dine faglige handlinger.
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at opfylde dette mål?
- Efter endt aktivitet er der så noget, der giver anledning til, at du vil justere i aktiviteten i forhold til din målgruppe – begrund din refleksion.

Mål 4:

- Hvad mener du, skal være til stede for at fremme medbestemmelse og medansvar i en aktivitet sammen med andre?
- Hvordan kan du motivere og skabe rammer, der opfordrer og støtter målgruppen i aktivt at deltage i en aktivitet sammen med andre? Tænk på en konkret situation.
- Hvordan vil du begrunde det ud fra din faglige pædagogiske viden?
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at opfylde dette mål?
- På hvilken måde spiller køn en rolle på dit oplæringssted både bevidst og ubevidst?
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at kunne opfylde dette mål?

Mål 5:

- Hvilke kompetencer er nødvendige for at kunne indgå i en relation?
- Hvordan arbejder man med udviklingen af disse kompetencer på dit oplæringssted?
- Hvad forstår I ved venskaber på dit oplæringssted? – Hvordan har I fokus på det?
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at kunne opfylde dette mål?

Mål 6:

- Hvad forstår du ved trivsel, robusthed og kendskab til sig selv?
- I hvilke situationer lægger du mærke til ovennævnte?
- Hvilke metoder vil du benytte for at observere ovennævnte?
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at kunne opfylde dette mål?

Mål 7:

- Hvad er en pædagogisk omsorgsopgave på dit oplæringssted?
- Hvad forstår du ved empati og hvordan kommer det til udtryk på dit oplæringssted?
- Hvad forstår du ved at være faglig professionel og hvordan kommer det til udtryk på dit oplæringssted?

- Hvordan kan du blive bedre til at forstå målgruppens signaler og behov?
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at kunne opfylde dette mål?

Mål 8:

- Hvordan vil du planlægge en aktivitet, der motiverer til fysisk udfoldelse?
- Giv et eksempel på hvordan du vil gøre dette i praksis (overvejelser i forhold til dagligdagen i praksis, målgruppens forudsætninger, tid m.m.)
- Begrund med faglig viden hvorfor du mener, at denne aktivitet kan motivere til og skabe glæde ved fysisk udfoldelse for målgruppen?
- Hvordan vil du evaluere på aktiviteten (giv et eksempel)?
- Hvad forstår du ved børn, unge og voksne med særlige behov?
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at opfylde dette mål?

Mål 9:

- Hvordan inddrages naturen i det pædagogiske arbejde på dit oplæringssted?
- Hvad forstår I ved naturfænomener og bæredygtighed på dit oplæringssted?
- Hvordan hænger dette sammen med natur og ude liv?
- Hvilke aktiviteter kan du igangsætte for at lære målgruppen om ovennævnte? Begrund disse.
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at kunne opfylde dette mål?

Mål 10:

- Hvilke retningslinjer er der i forbindelse med hygiejne på dit oplæringssted?
- I hvilke situationer anvendes disse retningslinjer?
- Hvordan vil du arbejde med at din målgruppe får fokus på hygiejne
- Hvordan vil du tage initiativ til at have fokus på hygiejne
- Hvilke hjælpemidler anvendes i forbindelse med hygiejne på dit oplæringssted, f.eks. handsker.
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at kunne opfylde dette mål?

Mål 11:

- Hvordan kan man som pædagogisk assistent arbejde for at måltidet bliver en god oplevelse - hver dag?
- Hvordan kan man skabe nærhed omkring måltidet?
- Undersøg hvilke strukturer der er i institutionen og overvej hvordan du som pædagogisk assistent kan støtte disse.
- Hvilke pædagogiske aktiviteter kan man igangsætte for at skabe rum for samtaler om kultur, sunde valg og livskvalitet?
- Giv eksempler på hvordan disse aktiviteter kan tilpasses de 6 læreplanstemaer?
- Hvordan kan man som pædagogisk assistent være rollemodel i forbindelse med måltidet?

Mål 12:

- Hvad forstår du ved musiske, æstetiske og kulturelle aktiviteter?

- Hvordan vil du planlægge aktiviteten (ud fra didaktisk model)?
- Hvordan ved du, at den aktivitet, du laver, er inkluderende?
- Hvordan ved du, at aktiviteten udfordrer dem, du skal lave den med?
- Beskriv, hvordan du konkret vil gøre dette.
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at opfylde dette mål?
- Hvorfor er det vigtigt at arbejde med musiske, æstetiske og kulturelle aktiviteter?

Mål 13:

- Hvordan vil du bruge de elektroniske /digitale medier til formidling af det pædagogiske arbejde?
- Hvilke nye muligheder og udfordringer ser du her?
- Hvad vil du iværksætte af handlinger?
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at opfylde dette mål?
- Hvilke etiske dilemmaer kan der være i forhold til brugen af sociale medier i det pædagogiske arbejde?

Mål 14:

- Hvad findes der af velfærdsteknologi på dit oplæringssted?
- Hvilke funktioner har den tilstedeværende velfærdsteknologi?
- Hvilke gevinster er der ved at anvende velfærdsteknologi og hvilken betydning har det for det daglige pædagogiske arbejde på oplæringsstedet – både for brugerne og de ansatte?

Mål 15:

- Hvordan kan du bidrage i faglige drøftelser med dine kolleger?
- Hvilke metoder kan man anvende til at dokumentere og evaluere pædagogiske aktiviteter?
- Hvorfor er det vigtigt at kunne dokumentere og evaluere pædagogiske aktiviteter?

Mål 16:

- Hvad forstår du ved fysisk arbejdsmiljø?
- Hvad forstår du ved psykisk arbejdsmiljø?
- Hvordan har du indflydelse på det fysiske og psykiske arbejdsmiljø i praksis? Giv eksempler.
- Hvordan kan du være med til at forebygge vold på arbejdspladsen? Giv eksempler.
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at opfylde dette mål?
- Hvad forstår du ved at handle respektfuldt og anerkendende i samvær med andre mennesker?
- Hvilke konflikthåndteringsstrategier kender du fra din uddannelse?
- Hvordan vil du anvende disse strategier i en konkret situation i praksis på en respektfuld og anerkendende måde?
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at opfylde dette mål?

Mål 17:

- Hvad, mener du, er vigtigt for, at samarbejdet med henholdsvis forældre,

pårørende og kollegaer fungerer?

- Hvordan vil du bidrage til samarbejde med forældre, pårørende, kollegaer og andre professionelle?
- Hvilke overvejelser gør du dig om kontakt/dialog/samarbejde?
- Hvordan vil du udvikle din færdighed i at formidle pædagogiske overvejelser til denne målgruppe?
- Hvilke kompetencer skal du have for at kunne opfylde dette mål?
- Hvem kan du samarbejde med for at opfylde dette mål?

Mål 18:

- Hvad forstår du ved et etisk dilemma?
- Beskriv en situation fra dagligdagen, hvor et etisk dilemma indgår?
- Hvordan vil du som fagprofessionel handle i forhold til det beskrevne dilemma?